

omvende ham i saa Henseende. Jeg skal lade Afvisningerne og Skolelærermundfuhrerne ligge — dem har jo det ærede Medlem fra Vejle (Falkensjerne) talt om — men jeg vil kun sige, at med Hensyn til Understøttelser i literære Ojemed har det ærede Medlem som Minister vist en Hensynsfuldhed og Afsatthed, som man ikke kan andet end have Agtelse for. Jeg skal saaledes nævne, at han har været med til at bevilge Statsunderstøttelse til Gaardejer Peder H. Møller. Skønt der kom meget bestemte Anskuelser frem fra ham, som afveg fra Ministerens. Jeg kan ikke se rettere, end at det ærede Medlem har i Sikkeligheden som Minister været en Bestyrer for Landsfriheden her i Landet, og jeg tror ikke, at det er med hans gode Samtykke, at egentlig en vis Retning — man sige nu om den, hvad man vil — er bleven behandlet paa den Maade, som jeg synes, den er bleven behandlet paa. Og saa meget er vist at de Herrer gejstlige Embedsmænd omkring i Landet vare just ikke altid Venner af den afgaaede Kultusminister. Jeg føler en mindre Tilfredsstillelse for mit Vedkommende ved at vide, at Hylkeriet, det kirkelige Hylkeri, intet som helst Medhold havde hos det indværende ærede Medlem fra Storeheddinge som Kultusminister. Jeg finder Anledning til at sige dette, fordi jeg trods den Grundforskel, der er mellem de Betragtninger, som jeg selvfølgelig efter min Mening fremsætter, og dem, det ærede Medlem er Ordfører for, godt kan forstaa, at det ærede Medlem for Københavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) kunde i en vis Retning synes, at det vilde have været heldigt, om vi havde beholdt ham, saa meget mere som det, jeg synes her til Lands kan betegnes ved det Navn, jeg for nævnde, har rest Hovedet lidt siden Ministerstiftet. Men jeg vil ønske og haabe, at den Retning, som det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3dje Valgkreds (Dinesen) særlig kan siges at repræsentere her, den Retning, som holder paa Moral, Dyd, Sædelighed og Religion, maa være i Stand til at hævede sin Stilling uden Hylkeri.

Formanden (Høgsbro): Det ærede Medlem for Bræsto Amts 6te Valgkreds (Bjessen) har begæret Ordet tredje Gang. Dertil udtræbes Tingets Samtykke. Hvis ingen udtaler sig derimod (Ophold), giver jeg det ærede Medlem Ordet.

Bjessen: Jeg har egentlig kun begæret Ordet for en kort Bemærkning til det ærede Medlem fra Røge (Hørup); men det Foredrag, vi imidlertid have hørt af det

ærede Medlem fra Storeheddinge (S. Søaverinus), giver mig dog ogsaa Anledning til en lille Udtalelse, skønt jeg har lagt Mærke til, at det meget ærede Medlem, vistnok for øvrigt med fuldstændig rigtig Følelse, har henvendt sine Ord særlig til det ærede Medlem fra Røge og det ærede Medlem for Vejle (Falkensjerne) og ikke specielt til mig. Men som sagt, da dette Foredrag er fremskømt, vil jeg dog gerne knytte et Par Bemærkninger dertil. Det første er da dette, hvad jeg vil notere, at det ærede Medlem har øjensynlig anset det for fornødent noget at udvise det skarpeste af sine Udtalelser forleden Dag. Jeg skal i saa Henseende særlig notere, at nu vil det ærede Medlem dog anerkende, at Provisoriet var et Onde, om end et nødvendigt Onde; forleden Dag var det jo, forekom det mig, i det ærede Medlems Betragtninger en Lykke for Landet. Det kan naturligvis ikke andet end tilfredsstille, naar det ærede Medlem har anset det for nødvendigt noget at tage Neb i Sejlene. Det ærede Medlems Foredrag var jo for øvrigt delt i to Afsnit. Det ene var det, der omfattede, hvad han ansaa for at være almindelig højre Lærdom her i Landet. Disse Udtalelser have vi jo hørt saa tit fremsatte, de ere saa tit modsagte, at jeg ikke skal indlade mig videre derpaa. Men det Afsnit af hans Foredrag, som naturligvis havde særlig Interesse, var det, han betegnede som det, der vedkom ham selv og hans egen Politik, og hvorom han udtryktelig bemærkede, at han antog at ikke alle hans Meningsfæller vare enige med ham deri. Hovedpunktet deri var dette, at han alt fra 1881 havde fattet den Tanke, at det kommende Provisorium skulde anvendes, ikke, saaledes som man mulig kunde have tænkt sig en Regerings Handling i det Tilfælde, til blot at holde Statsmaskineriet i den nødvendige Gang, men til at opnaa reelle Resultater paa forskellige meget væsentlige Omraader, hvor Regeringen ikke havde kunnet faa sin Vilje igennem den bevilgende Myndighed. For at opnaa dette, erklærede det ærede Medlem saa, maatte de formelle Betæneligheder tilsidefattes. Det er denne Udtalelse, jeg kun vil understrege som noget, det ærede Medlem altsaa betegner som det, der særlig vedkom hans Politik. Hvisken Rigtighed der er i denne Forskel, har jeg naturligvis ikke nogen Mening om; men vist er det, at det er et Synspunkt, vi maa og skulle bort fra her i Landet, at Forsatningens Garantier kunne og tør betegnes alene som formelle Betæneligheder. For øvrigt finder jeg ikke efter det ærede Medlems sidste Udtalelser Anledning til at ændre noget af